

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de redactie; deze behoudt zich het recht voor de stukken te bekorten; stukken die langer zijn dan 1 kolom druks komen niet voor plaatsing in aanmerking)

Groepsbehandeling van psoriasispatiënten volgens de duo-formule

Met veel belangstelling hebben wij het artikel van M. Bremer Schulte, R.H. Cormane, E. van Dijk en J. Wuite gelezen.¹ Onze waardering willen wij graag uitdrukken in het noemen van enige, naar onze smaak gewenste, aanvullingen en opmerkingen.

De vaak overweldigende sociale problematiek van psoriasispatiënten is herhaaldelijk aanleiding geweest tot het organiseren van een groepsbehandeling. De duo-formule is daarvan één onder de vele voorbeelden. De Engelse dermatoloog Coles is de eerste die psoriasispatiënten groepsgewijs ging behandelen.² Op het continent is dit voor zover wij weten het eerst gebeurd in 1974 op de afdeling psychodermatologie van de Dermatologische Universiteitskliniek van Amsterdam (hoofd: prof.dr. R.H. Cormane) onder leiding van F. Dronkers, H. Musaph en J. de Korte.³ Bij deze groepsbehandelingen werden zowel steunende als inzichtgevende technieken toegepast. In 1977 namen wij het initiatief tot samenwerking met de medische faculteit van de Universiteit van Limburg, waarbij mw. Bremer Schulte als coördinator van haar werkgroep optrad. Deze samenwerking resulteerde in het organiseren van een training voor psoriasispatiënten, gericht op het begeleiden van gespreksgroepen. Musaph, De Korte en Vintura beschreven uitvoerig de procedures rondom informatie, intake en doeleinden van de training.⁴

Bij de uitbouw van groepsbehandeling bij dermatosen verdient het naar onze mening aanbeveling groepen samen te stellen uit patiënten met uiteenlopende chronische huidziekten. Wij behandelen thans groepen waarin patiënten lijdende aan psoriasis vulgaris, vitiligo, constitutioneel eczeem en alopecia areata deelnemen. Men kan dan een betere kijk krijgen op eventuele specificiteit van psychosociale problematiek. Bovendien is er het praktische voordeel dat men een groter aantal gemotiveerde huidpatiënten kan bereiken.

Wij zouden de schrijvers willen aanraden de groepsbehandeling niet te termineren na 12 zittingen van eenmaal per week. Onze ervaring is dat patiënten met een chronische huidziekte de neiging hebben zich sterk met hun huid te identificeren. De de-identificatie met de huid is het resultaat van een zeer langdurig psychotherapeutisch proces, dat in verreweg de meeste gevallen niet in 12 zittingen kan worden bereikt.⁵ Dat de-identificatie duurzaam bereikt zou zijn tussen de eerste en tweede meeting, dus na 12 weken zoals de schrijvers aangeven, is voor ons een grote verrassing.

Het is jammer dat de schrijvers niets mededelen omtrent de aard van de opleiding, zowel van de medewerker als van de medehelper. Er is in het Nederland van vandaag een wildgroei van zich noemende psychotherapeuten, ook onder groepspsychotherapeuten, waarbij aan door de Nederlandse Vereniging voor Psychotherapie opgestelde voorwaarden van praktische en theoretische opleiding niet wordt voldaan. Deze klacht moet ons van het hart, speciaal omdat in het artikel de bespreking van het probleem van de supervisie door bevoegde groepsmedewerkers, nadat de medehelper zelfstandig is gaan optreden, te enen male ontbreekt.

LITERATUUR

¹Bremer Schulte M, Cormane RH, Dijk E van, et al. Groepsbehandeling van psoriasispatiënten volgens de duo-formule. Ned Tijdschr Geneeskd 1982; 126: 2043-6.

²Coles RB. The treatment of psoriasis in groups. Medical World 1965 sept.

³Dronkers FJ, Korte J de, Musaph H. Psychosociale zorg in een dermatologische kliniek. In: Wolters WHG, red. Ontwikkeling van psychosociale zorg in ziekenhuizen. Baarn: Bosch en Keuning, 1976: 105-25.

⁴Musaph H, Korte J de, Vintura L. Mensen met psoriasis, van hulpvragers naar hulpverleners. In: Bremer Schulte H, red. Samen beter worden. Alphen aan den Rijn: Samsom, 1980: 83-100.

⁵Musaph H. Psychosociale problematiek van psoriasispatiënten. In: Korte J de, red. Mensen met psoriasis. Utrecht: Bohn, Scheltema en Holkema, 1977: 44-54.

Utrecht, november 1982

J. DE KORTE
H. MUSAPH
L. VINTURA

Met genoegen hebben wij kennis genomen van de waardering van Musaph, De Korte en Vintura voor ons artikel, en wij zijn hun dankbaar voor hun waardevolle aanvullingen. In het Psoriasisrapport (Psoriasis project met eigenheimse medehelpers; Onderzoekverslag Rijksuniversiteit Limburg 1981) waarop ons artikel gebaseerd is, werd hun werk en dat van Coles bij de literatuuropgaven vermeld.

In het artikel zijn wij, om niet te uitvoerig te worden, niet nader ingegaan op de aard van de opleiding van de medewerker en medehelper. Terecht wordt opgemerkt dat deze van groot belang is; wij mogen hiertoe verwijzen naar het in ons artikel geciteerde boek „Samen beter worden”.

Wat de supervisie van het onderzoek betreft, kunnen wij Musaph e.a. geruststellen; deze berustte bij de volledig gekwalificeerde projectleider.

Inderdaad is de afdeling Dermatologie van de Universiteit van Amsterdam met groepsbehandeling begonnen. Maar daar ging het niet om, anders had een van de auteurs zich daar zeker op kunnen laten vóórstaan. Ons artikel betreft echter een andere methode, waarover op grond van een gecontroleerd experiment een aantal uitspraken wordt gedaan. De uitkomst van de in het artikel beschreven werkwijze is inderdaad verrassend, doch bevestigt de eerdere bevindingen uit de onderzoeklijn „Ziektebegeleiding en patiëntenorganisatie” van de Medische Faculteit RU Limburg. Wanneer de duo-methode na twaalf groepszittingen een duidelijk effect blijkt te hebben, dan zou het van belang kunnen zijn om na te gaan hoe de uitkomst zou zijn van een langer durende behandeling, zoals door Musaph, De Korte en Vintura genoemd wordt. Met de duo-methode hebben wij niet alleen psoriasis-patiënten behandeld, doch ook patiënten met andere chronische huidziekten, met soortgelijke resultaten als in ons artikel bij psoriasispatiënten zijn vermeld. De brede toepassingsmogelijkheid van onze methode wordt verder nog gesteund door de resultaten die bij een geheel andere patiëntengroep, nl. bij hartinfarctpatiënten, werden verkregen.

Maastricht,
Amsterdam, december 1982

M. BREMER SCHULTE
R.H. CORMANE
J. WUITE
E. VAN DIJK